

KISA SÜRELİ BELLEK ÇALIŞMA BELLEĞİ

MELİKE GUZEY

2020

BELLEK: NEDİR?

(1) Bir uyarı, imge, olay veya beceri ile ilgili ilk bilgi artık erişilebilir durumda olmadığında, bilgiyi kullanma, akılda tutma ya da geri getirme ile ilgili süreçtir.

(2) Geçmişteki bir deneyimimiz bugünkü veya gelecekteki düşünme veya davranış biçiminiz üzerinde etki gösterdiğinde aktif olan süreç bellek denir

BELLEK SÜREÇLERİ

- **Kodlama:** Bilginin belleğe girdiği süreçtir. Kimi zaman oldukça aktif, kimi zamansa oldukça pasiftir
- **Depolama:** Bilginin bellekte tutulduğu süreçtir
- **Geri Çağırma:** Bilginin uzun süreli bellekten geri çağırıldığı süreçtir. Hem aktif hem de pasif olabilir.

DUYUSAL BELLEK

Duyusal bellek duyusal uyarının etkilerinin çok kısa süreliğine akılda tutulduğu, belleğin en kısa halidir.

İmge Devamlılığı:

- Gördüğümüz sahnenin duyusal biçimdeki görsel temsili
- Saniyeler içinde bellekten silinir

DUYUSAL BELLEĞİN SÜRESİ VE KAPASİTESİ

Sperling'in Deneyi **1. Aşama**

Tüm rapor yöntemi

Ortalama 4.5/12 HARF

Sperling'in Deneyi **2. Aşama**

Kısmi rapor yöntemi

Ortalama 3.3/4 HARF

Sperling'in Deneyi **3. Aşama**

Ertelemeli kısmi
rapor yöntemi

1 saniyeden daha kısa süre
1 saniye gecikme → 1 harf

DUYUSAL BELLEK

- Görsel uyarılara yönelik duyuusal belleğe **simgesel/ikonik bellek** veya *görsel ikon/imge* adı verilmektedir.
- Diğer çalışmalar görsel uyarı kadar işitsel uyarının da benzer bir devamlılık gösterdiğini bulgulamıştır ve buna **ekoik bellek/yankı belleği** adı verilmektedir.
- **Yankı belleği** birkaç saniye sürmektedir.

KISA SÜRELİ BELLEK

Kısa süreli bellek kısa bir süreliğine bilginin küçük bir miktarını depolayan sistemdir.

- Kısa süreli bellekte bulunan bilginin çoğu ortadan kaybolur yalnızca küçük bir kısmı uzun süreli belleğe aktarılır.
- Gün içerisinde gerçekleştirdiğimiz zihinsel etkinliğin çoğu kısa süreli bellekle ilişkilidir.

KETLEME

- **Geriye dönük ketleme:** Yeni bir bilginin bellekte depolanan bilginin yerine geçmesi.
- **İleriye dönük ketleme:** KSB'te depolanan eski bilginin, yeni bilginin depolanmasını engellemesi.

ÇALIŞMA BELLEĞİ

Çalışma belleği, geçici bir biçimde bilginin depolanmasından ve bilginin anlama, öğrenme, muhakeme gibi daha karmaşık görevler için düzenlenmesinden sorumlu sınırlı kapasiteye sahip sistemdir

- Kişinin kodladığı, depoladığı ve KSB'e geri çağırdığı bilgilerin kontrol edilmesinden sorumludur.
- Belirli koşullar altında iki görevi aynı anda yapabilmemizi sağlar.

GÖRSEL UZAMSAL KOPYALAMA

- görsel uyarana maruz bırakılan koşullarda, kelimeleri görsel olarak zihinlerinde canlandırmaları istenen katılımcıların sözel olarak tekrarlayan katılımcılardan daha az kelime hatırladığı.
- Görsel uyarana maruz bırakılmayan koşullarda ise, gruplar arasında bir fark olmadığı

Görsel uzaysal bilginin depolandığı ayrı bir çalışma belleği sistemi

FONOLOJİK DÖNGÜ

- **Fonolojik depo:** Birkaç saniyeliğine sözel bilgiyi tutan ve sınırlı bir kapasitesi olan bileşen
- **Seslendirme tekrar işlemi:** Fonolojik depodaki bilginin zayıflamasını engellemek için bilginin tekrar edilmesinden sorumlu bileşen.

İşitsel/sözel bilginin depolandığı ayrı bir çalışma belleği sistemi

EPİZODİK TAMPON

- Çalışma belleği ve uzun süreli bellek arasında bir bağ işlevi görür
  - Uzun süreli bellekten çağrılan bilginin kısa süreli bellekte depolamada kullanılmasını sağlar
- Diğer iki alt-sistemden gelen görsel ve sözel kodların epizodik anılarla ilişkilendirildiği yerdir.
- Cümlelere ilişkin kısa süreli belleğin kelimelere ilişkin kısa süreli bellekten daha iyi olduğu bulgulanmıştır.

MERKEZİ YÖNETİCİ

- Her üç alt-sistemden gelen bilgi akışını düzenler
- Uzun süreli bellekle epizodik tampon arasındaki bilgi akışını kontrol eder
- Uzun süreli bellekten gelen bilginin hangi kısımlarına dikkatimizi yönlendireceğimize karar verir
- Bilginin depolanmasından sorumlu değildir.
- Dikkatin kontrol edilmesini sağlar.

ÇALIŞMA BELLEĞİ VE BİLİŞSEL YAŞLANMA

Yaşa bağlı bilişsel bozulmalar:

- Dikkatin esnek bir biçimde kontrol edilmesi
- Yönetici işlev gerektiren eylemler
- Nöral etkinlik
- Ketlemenin kontrolü
- Görev güncellemeleri